

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 44.

Indult Bétsből, Kedden, Június 2-dikán, 1829.

Béts.

Magyar Ország Hertzegi Primása Fő Méltóságú Rudnai és Divék Ujjfalui Rudnai Sándor Kárdinális Ő Eminentiaja, Esztergomból tegnap előtszerentsésén Bétsbe érkezett, 's innen Prágába veszi útját, hogy ott azon fényes innepi szertartáson, mellyel a' Tseliek Nepomuk Sz. János Canonizatioját fogják innepelni jelen lehessen.

Hadi Tudósítások.

Tegnap érkezett a' Szilisztriai Orosz táborból tudósítás, mellynek értelme rövideden ide megy ki. „Ámbár az Orosz lovasság melly a' Satunoffi hídon ment által a' Dunán, magát a' táborral még nem egyesíthette; mégis elhatározta magát a' Fővezér Gr. Diebitsch, hogy haladék nélkül Szilisztria ellen viszi seregét. A' tábor dereka vagy az ütközet közepét formáló had, Máj. 15-dikán indult ki Tsernavodyból, melly a' Duna jobb partján fekszik Szilisztriához 10 mértföldnyire. Máj. 17-dikén indulának meg a' hadak Szilisztria ellen; minekutánna annak egész környékét a' Duna jobb partja felől bekerítették. — A' 9-dik sereg osztály vala az első melly ellenségre talált. A' Törökök t. i. 5 ezer gyalog és lovas katonasággal rakták meg azon sántzokat, mellyeket az Oroszok a' mult esztendőben elhagytak. Reggeli 9 órakor

már elkezdődött a' verekedés. Kozákjaink a' Török lovasságot oldalról támadván meg, tsak hamar vissza nyomták, 's alig telt egy fertály óra helé, hogy elhagyott régi sántzainknak ezen a' tájon már ismét birtokában valánk. — Egy sántz marada még ezen az oldalon az ellenség kezében a' Duna mellett, melly Albániai rendes katonasággal volt megrakva. Ezt egy batalion vadászaink két ágyút vívén magokkal, a' Duna völgyén által megkerülték 's kemény megtámadás után abból az ellenséget kiverték. A' közép sántzoknak vissza vétele ezáltal könnyebbé tétetvén, azt sem oltalmazták meg a' Törökök, mivel batériáink hátulról is tüzeltek azokra, 's kénszeríté az ellenséget azoknak elhagyására. E' szerént egy nap alatt megszállánk a' várat, sőtannak véd árkaihoz majd tsak egy kartáts lövésnyire közelítünk. Az ellenség vesztesége ez nap 7, 8 száz emberre ment, a' miénk mintegy 150 emberre.

O dessa Máj. 22-kén. A' Török hajós sereg, húsz hajóval, kijött a' fekete tengerre; mellyre Greigh Admirális a' Szeboli kikötőből azonnal kiindult.

Nagy Britannia.

London Máj. 19-kén. Az Orleansi Hertzeg és a' sija a' Chartresi Hertzeg Máj. 15-ikén Londonba érkezének. A' Grillon-Fogadóba, a' hová szállottak, nagy sokaság volt felgyülekezve, és

örömkialtásokkal köszöntötte a' fő méltóságú útasokat. A' Hertzgek tsakhamar megjelentek az erkelyen (Balkonon) és többszöri meghajlással köszönték a' sokaságnak a' szíves fogadást. — Máj. 16-kán a' két Hertzeg a' Királyhoz bévezettetett.

Az Alsó Háznak Máj. 15-iki Ülése nagyon nevezetes volt. O'Connell Úr (a' kiról az Újság levelek néhány napok óta szüntelen emlegették, hogy próbát akar tenni a' Parlamentbe való belépésre) megjelent az Alsó Házban, hogy mint Clare Megyének (Írlandiában) még a' mult esztendőben elválasztott Képviselője széket foglaljon. O'Connell Úr már 1 órakor a' Házban volt, és az Ülés elkezdődéséig a' Rönyves-tárban a' Háznak Protokollomait forgatta. Ennek, hogy O'Connell Úr mint Clarei Követ széket akar venni a' Parlamentben, hirtelen elterjedvén a' híre, sietve gyülekeztek fel a' tagok; úgy hogy már negyedfél órakor (a' mikor az Elölülő megjelent) tömve volt a' Ház, 300-an voltak a' jelenlévő tagok, az Oppositio Brougham, Mackintosh, Lord Althorpe, Tierney 's'a't. Urak az új (Emanicipations-) Aktának előttök lévő Exemplárjából szorgalmasan olvasták annak tzikkelyeit. A' főrangú Nézők számára való Ülőhelyek Lordokkal mind tele voltak, kik között a' Norfolk-i Hertzeg, Marquis Anglesea, Gróf Fitzvilliam, 's'a't. Sok fő Aszszony-ságok is valának jelen. Peel Úr akkor jöve bé, midőn már az Elölülő székebe leült, változása miatt az azelőtti napokon nem jelent meg az Üléseken és ábrázatján most is nyilván látszottak a' rosszszül lételnek nyomai. O'Connell Úr az Elölülőnek bėjöve tele előtt megjelent a' Szalában, és a' Parlamenti Etikettéhez képest a' Galleria alatt leült, a' hol t. i. szokták az új Tagok várni, hogy az Esküvés letételére előszóllítsas-

sanak. — Az Elölülő megszóllalt: nintsen e' valaki jelen, a' ki az esküvést még le nem tette? O'Connell Úr egyszerre felállott és Duncannon 's Ebrington Lordoktól vezetettve felment az Asztalhoz, a' hol a' Ház első Titoknokjának Ley Úrnak a' megkívántató Iráskat, 's azok között egy Certificatumot is, mellyet a' Lord-High-Steward (melly Hivatal most üres) nevében szolgáló Biztosok kiadtak a' felől, hogy Ő a' régi törvényben kiszabott előleges esküvéseket letette) által nyújtotta, a' ki azokat megolvastván és mindent jó rendben találván, kinyitotta a' nagy Asztal fiókot, mellyben némelly hivatalos levelek tartatnak, és kivévén a' kemény papíros táblára ragasztott régi esküvés formáját, azt egy új Testamentommal együtt O'Connell Úrnak által nyújtá, hogy a' hitet arra tenné le. O'Connell Úr a' Bibliát elvette, 's így szóllott: „Én az új Aktának ereje és értelme szerént kívánok széket foglalni. „Az Esküvést, melly abban a' Katholikus „Képviselőknek eleibe ki van írva, le- „tenni kész vagyok; de nem tartom ma- „gamat kötelesnek ennek az Esküvésnek „(mutatván újjával a' Titoknok kezében „lévő régi Esküvésre) letevéserc. Légyen „ollyan jó, Sir! mondja meg helyettem „a' Szóllónak (az Elölülőnek) hogy én „nem hiszem magamat más Esküvésnek „tételére kötelesnek, mint annak, melly „az új Aktában kiszabattatik.“ A' Titoknok az Elölülőhöz oda menvén, O'Connell Úr szavait nékie elmondta. Az Elölülő egyszerre felállott és mondta: „ha az érdemes Követ, a' régi Esküvést „nem akarja le tenni, úgy én kéntelen „vagyok azt kívánni hogy távozzék el.“ O'Connell Úr meghajta magát az Elölülőnek, de sem el nem távozott, sem szóllani nem próbált, hanem állva maradván az Asztal előtt, nyugodtan né-

zett az Elölülőre. Ekkor felállott Brougham Úr, és szóllani akart, de az Elölülő „Rendet!” kiáltott, jelentvén, hogy addig nem beszélhet, míg az érdemes Követ el nem távozik, 's egyszersmind O'Connell Úrnak újra értesére adta, hogy menjen el, ki is magát újra meghajtván eltávozott, a' nélkül, hogy egy szót szóllott volna, elébbeni helyére a' Galleria alá. A' Házban nagy lárma és zúgás hallatszott. Brougham Úr, a' ki ez alatt az idő alatt fennállva volt, elkezdett szóllani: „Tisztelem betsülöm az Elölülő elhatározását: de nem titkolhatom el, hogy előttem kétségesnek látszik egy Követet, a' ki a' Háznak Asztalához fellép, hogy a' hitet letégye, visszaküldeni és meg nem engedni, hogy okait előadhassa, mellyeknél fogva az eleibe mutatott Esküvéstől hátra áll, és annak letévése nélkül is jussát tartja a' Székhez. En legalább nem látom által, miért nem akarják meghallgatni; és kétkedem, hogy valaha ez a' jus egy Követ-től megtagadtatott volna, ellenben én az ellenkezőre tudok példákat, nevezetesen 1689-ben Monhon Úr és későbbben Archdale Úr (egy Quacker) mindketten előadták nehézségeiket az Esküvés ellen, és az Elölülő nem elébb, hanem kihallgatások után, küldte őket vissza. A' lárma miatt, melly a' Házban támadt, én nem szóllhattam O'Connell Úrnak jelenlétében; hívattassék azért vissza, minthogy még nintsen kihallgatva, és minekutánna okait előadja, akkor tégyen határozást a' Ház, hogy széket foglalhat e' vagy nem. A' mi történt, nagy keményszívűséget mutat; minden jobbagynak jussa van tulajdon ügyében meghallgatást kívánni, melly jussától senkit sem lehet megfosztani.“ Beszédjét Brougham Úr azzal végezte, hogy forma szerént Motiot tett: „a' Clare Megyei Követnek vissza hívattatására,

hogy az elébe nyújtott Esküvéstől való vonakodására nézve a' Ház asztalánál kihallgattassék“ — Peel Úr felállott, és tágadta, hogy a' Clare Megyei Követnek jussa volna a' Ház asztalánál kívánni meghallgatást. A' törvény nyilván és egyenesen mondja, hogy senki, míg bizonyos kiszabott Esküvéseket le nem tészen, a' Házban széket ne üljön. E' szerént senki, a' kinek a' szék-ülés meg nem engedtetik, jussát nem tarthatja a' Parlament-tagjainak functióihoz, mellyek közé tartozik természetesen a' szóllás is. Egyébaránt minthogy az érdemes és törvénytudó Követ (Brougham Úr) a' dolgot igen Parlamentariter kezdi felvenni, példákat hord, 's Motiót tesz, a' nélkül, hogy előre jelentés tétellett volna a' Háznak ez eránt: Ó (Peel Úr) reményli, hogy a' dolognak egyszerre lejendő elhatározását sürgetni nem fogja, és Motióját elhalasztja. — Sugden Úr felhírott egy régi törvényt, Er'sébet királyné idejéből, mellyben akármely Követ, ha a' Házban megjelenik, minekelőtte a' Supremat-Esküvést a' Lord-Stewart előtt le tette volna, ipso facto elégtelenné lesz az akkori Parlament ülés ideje alatt a' szék vételre. Annál fogva ő nem látja lehetségesnek, hogy a' Clare Megyei Követ a' Házban meghallgattassék. — Brougham Úr kérdi: Mit tudunk mi arról, a' mi a' Házon kívül esik? Mit tudunk mi, mi történt Lord-Stewartnál? Azomban, nekem egy Bizonyító levél vagyon a' kezem között, a' felől, hogy a' Clarei Követ az említett Hivatalnál megesküdtött (Nem! Nem!) Nő, én állíthatom bizonyossággal, hogy a' Certificatum nálam van. Egyébaránt többet a' dologról nem tudunk, mivel a' Követ Úrnak nem engedtetett alkalmatosság magát kibeszélni.“ — Peel Úr különbséget talál benne, hogy a' Clarei Követ az Asztalnál

halgattassék e' ki, vagy a' Barrénál (a' korlátnál) 's egyszersmind újra kéri Brougham Urat, hogy Motióját a' jövő Hétfőre halasztaná. — Sugden Úr, ki nyilatkoztatja, hogy O'Connell Úr, bár mit beszéljen is Brougham Úr, a' Supremát-Esküvést nem tette le (hanem tsak a' hívségről való). Brougham Úr kérdi: honnan tudhatja azt valaki, hogy az említett esküvést a' Clarei Követ nem tette le? Az, tsak pusztá gyanítás, a' min a' Ház nem építhet. A' bizonyos, hogy a' Követ tett le esküvést, — de hogy mellyiket tette vagy nem tette, azt először megkell tudni. Kevésbé fontos a' másik kérdés, hogy t. i. az Asztalnál beszélhessen e' O'Connell Úr, vagy a' korlátnál, de minden esetre megkell hallgatni. De hogy ha az igen érdemes Úr (Peel Úr) a' külömbséget felette fontosnak tartja, kész az ő kedvéért a' Motiót elhalasztani. — Tierney Úr ellenzette az elhalasztást. Tanácsos ugyan néha valamit elhalasztani, de ok nélkül halasztani el valamit, megfoghatatlan. Imé ide jő egy törvényesen választott Követ, hogy széket vegyen. 'S mit mondunk neki? Azt mondjuk meglehetősen együgyű fővel, hogy mi nem tudjuk, mit kelljen csinálnunk; hanem jöjjön Hétfőn, majd talán tudni fogjuk, mit kelljen tselekednünk (Nevetés), vagy legalább, a' mi mind-egyre megyen ki, akkor majd tudni fogják a' Ministerék, mi tévők legyenek. — Peel Úr megengedte, hogy a' Clarei Követet ki kell hallgatni, de ismét azt kérte, hogy a' dolog halasztassék el. A' mi meg is lett. Az Elölülő ekkor beszédet tartott a' maga méntségére, ő magát a' meglévő törvényekhez szabta, de ha hibázott volna, bízik a' Háznak böltsességében, hogy azt megigazítja és jóvá teszi, hogy jussaiban annak, a' kinek ne talán árthatna az ő tévelygése, semmi tsorba ne essék. — O'Connell Úr azt

hitte, hogy az ő dolga halasztás nélkül el fog intézteni, a' honnan ügyének oldalmazására előre el volt készülve, és a' Háznak Protokollomaiból, mintegy 10, 11 darabot és sok törvényes könyveket magával felvitt, hogy Méntségének mondása közben azokat elő mutathatná.

Máj. 18-kán a' Solicitor-General Motiót tett az Alsó Házban, hogy a' Clarei Követ, ha a' Supremát (a' régi) Esküvést le nem teszi, bé ne fogadtassék. Mivel ő, az új Aktának hozattatása előtt választatván el Képviselővé, a' régi Akta alatt áll. Ezen tanátlás 190 voksal (116 ellen) elfogadtatnt.

Máj. 19-kén az Elölülő érette küldvén O'Connell Urért, a' korláthoz hívatta, és előadta neki, hogy a' közelébbi Ülésben elvégeztetett, hogy ő (O'Connell Úr) az új Billnek hozattatása előtt választatván el Követté, reá az új törvénynek visszaható ereje nintsen, és ő a' régi alatt áll, — annál fogva székhöz nem botsáttatik, míg a' Választatása idejében állott törvényekben kiszabott Esküvést le nem teszi. Azt kérdi annak okáért, kész e' az említett esküvést le tenni? — O'Connell Úr: „Kívánom azt párban látni“ — A' titoknok általnyujtá. — O'Connell Úr: „Ezen Esküvésnek egyik része, a' mennyire tudom, hamis; a' másik a' mint hiszem, nem igaz; annál fogva nem teszem le az esküvést. „Az Elölülő: „Tessék tehát eltávozni.“

Most már új Write (Választó-Parancsolat) készítették Clare Megyéhez.

Portugallia.

Lisbona. Május 6-kán. Az új Spanyol Királyi Követ Acosta y Montea-legre Úr (a' ki hajdan Bétsben és Nápolyban volt vala Spanyol Követ) Máj. 2-kán Lisbonába megérkezett, és a' Külső Ministernek Visconde Sandarem

Úrnak Palotájába szállott. A' Követ Ur mind addig itt fog lakni, míg a' számára készülő lakóhely egy másik Palotában készen nem lesz.

Május 5-ikén, a' közönséges Audenzianak végével Dom Miguel kiment a' Belemi Kikötőbe, és az ott lévő Línea-hajóra (VI Jánosra) felhágott, hogy a' Terceirába küldendő új Seregeknek hajóra szállását onnan nézné. A' katonaság hajóra ülven Máj. 6-ikán reggel Terceira felé elindult.

Spanyol Ország.

A' Királyné, a' ki darabidő óta epés huruthidegben szenvedett, Május 17-kén Aranjuezben megholt. —

A' Király egy Bízottságot nevezett ki egy Fenyítő (Criminalis) Törvénykönyvnek készítésére. Alájában lehet tapasztalni, hogy naponként új Rendelések adattatnak, az Országigazgatásának egészen más lábra és rendbe való vételére. Az említett Törvénykönyv, ugyan az, melly a' Cortesek idejében készített, és most csak tsekély változtatások tételnek benne.

A' Föld indulás másutt kezdi magát mutogatni. Puebla de Sanabriában (közel a' Portugalliai határszélekhez, öt mértföldnyire Braganzától) erős földrázkódások tapasztaltak, de a' mellyek mégis semmi szerentsétlenséget nem okoztak. A' Torrejei Kikötőnél a' Hajósok azt a' tapasztalást tették, hogy bátoraságos Vasmatska állást nem lehet találniok, mert a' Tenger feneké úgy tetszik mintha mozgana. — Andalusiaiban iszonyú jég esső volt, melly egy fertály óránál tovább tartott és Medellín városa tájékát egészen elpusztította. A' legkissebb jég-tseppek akkorák valának mint egy puskagolyóbis.

Murciában és Valenciában, még pedig éppen azonkon a' helyeken,

mellyeket a' földrengés megrongált, némmelystentelen emberek utálatos ravasz-sággal élnek a' szegény 's külömben is majd mindenétől megfosztott hazájok fíjainak meglopására. Körülveszik t. i. éjtszakának idején a' tolvajok a' fa-kunyhókat, mellyekben a' nép most nagyobb részint lakik, és két felől vas-horgos köteleket kaptolván hozzájok, erőssen megrázzák azokat. A' szegény boldogtalanok első álmokból felijjedvén, azt hiszik, hogy fa-házaiknak ingását, a' földrengés okozza, és rémülve ki futnak; 's ekeppen a' tolvajok időt és alkalmatosságot nyernek a' kunyhóknak kirablására. — Már erre el lehet amaz esmeres kifakadást mondani:

Holvaygon olly állat, melly úgy üldö-zze nemét, mint

Minden színek alatt sokszor az em-beri nem.

Német Ország.

München, Május 25-dikén. Az Orosz Követ Státus Tanácsos Potemkin Úr tegnap audenzian volt Ö Fgénél, és a' Sz. András Rendjét, mellyel az Orosz Tsászár Ö Kir. Hertzegségét a' Korona Örököst megajándékozta, által adta. — A' Bétsi Udvarnál lévő Bavariai Követ Gróf Bray, (a' Bavaria és Austria között 1814-ben és 1816-ban kötött Egyességszerzésekben költsönösen egymásnak engedett birtokokra nézve fennlebegő tartozásoknak szép rendbe való vételéért, és a' nevezett két Országok között, 15 esztendő óta fenn lévő Peres kérdéseknek szerentsés elintézéséért) a' Bavariai Királytól a' Sz. Hubert Rendjének, Ö Fgétől az Austriai Tsászártól pedig a' Leopold Rendjének nagy keresztjét nyerte.

Az Oldenburgi Hertzeg Péter Fridrik Lajos (szület. 1755-ben Jan. 17-kén) Máj. 21-kén Wiesbadenben reggeli 5 órakor guta-ütésben megholt.

P á p a B i r t o k a.

Hétfőn Május 20-kán tartotta Ő Szentsege VIII Pápa az első Consistoriumot Pápává lett emeltetése óta, a melyben egy Érsek (Fő Tiszt. Ciampa Leo az Alcantariusok Provincialissa, mint Reggioi Érsek a Nápolyi Királyságban) és 12 Püspökök (kik között Kardinális Gregorio, mint Frascati Püspök, mely Püspökséget Ő Szentsege viselte Kardinális korában) praeconizáltattak.

A' titkos Consistorium végével, Ő Szentsege közönséges Consistoriumot tartott, melyben 3 Kardinálisok, ú. m.: Gróf Gaisruck Károly Kajetán, Majlandi Érsek, és Hertzeg Croi Gustav Maximilián Roueni Érsek, és Latil Keresztelő János Rényi Érsek Ő Eminentziaiknak, a' kik a' Conclavéra Rómába mentek, a' Kardinális süveget által adta. A' tzeremónia végével Kardinális Gróf Gaisruck, a' másik két Kardinálisnak nevében is, köszönő beszédet mondott, melyre Ő Szentsege igen kegyesen felelt.

B r a s i l i a.

Rio Janeiro, Márt. 10-kén. Pernambuco tartományában Januar. végén Pártütés támadt, mely nem kevés félelmesnek tartatik. A' Tsászár Febr. 17-ikén két Végezést adott ki, melyek közzül az egyikben felfüggeszti ama tartományban a' személyes szabadságot tartalmazó törvényeket, a' másikban pedig egy Hadi Biztosságot nevez ki a' Pártütés fejeinek és minden Pártosoknak, kik felfegyverkezve fogattatnak, megítélésére. Az ítélet igen röviden esik; ott helyben, a' hol a' pártos megfogattatik, fejeére az ítélet nemcsak kimondattatik, hanem egyszersmind tellyesítettik. A' Tsá-

szárhoz apellálni nem lehet, minden megíteltettek előre méltatlanoknak hirdettetnek az Ő Fge kegyelmére.

Újabb tudósítások szerént, (mellyek Márt. 17-kéről és egyenesen Pernambucoból valók) a' zendülés elnyomatott, és a' Seregek, kik Riohól a' Pártosok ellen kijöttek ismét visszatértek.

O l á h O r s z á g.

Az Oláh Kurír Máj. 15-kén költ új darabjában kiadta a' mit Püspök Hiláron Gróf Diebits előtt mondott, midőn nála a' Díván nevében egy Követségel Máj. 2-dikán megjelent, valamint erre a' választ is, e'képpen.

A' Püspök Úr így szóllott: „Megerívén a' Díván Excellentiádnak Brailába lett megérkezését, azonnal elküldött minket, hogy nevében Exc. eránt viseltető mely tiszteletének és megérkezésén való öröm érzéseinek bizonyítását mutassuk bé. Szerentsénk vagon ezen minket megtisztelő bizodalmat szívünknek tökéletes megelégedésével teljesíteni.“ Gróf Diebits Ő Excja így felelt: „Nagyon köszönöm a' Díván figyelmét, melyet erántam mutatott, különösen azt, hogy a' Papság Fő Tisztelendőségedet választotta ki e' végre, a' kit, miolta Feldmarsall Wittgenstein előtt megjelent, tisztelve esmerék.“ A' Követség Nagy-szószóllója Warkaresku Úr, meg ezt adta hozzá: „A' Haza és a' Díván Exc. ban a' jótévő Tsászár képviselőjét szemléli. A' honnan bizakodva várja ezen szerentsés közzeltétől minden vígasztallatását hosszas szenvedéseiben, melyek mint a' jelenvaló idő történeteinek következesei minket egészen megrontottak, és azzal az elszomorító kétségbeeséssel küszködünk, hogy ha bár akarnánk is kötelességeinket a' hadi seregek megelégitésére többé nem teljesíthetjük. Boldogító reményünket elő-

re is azon bizodalomban helyheztejük, hogy Ő Exc-jának Scheltuchin Generálnak bölts és igazságos kormányozása alatt legnehezebb terheink állapotunk és tehetségünkhöz mérsékelve könnyebbítettetni fognak; minthogy Oláhország lakosai általjában nyilvánvaló bizodalommal és hódolással viseltetnek a' Generális Ő Exeja eránt." Gróf Diebits Grls ezt felelé: „Ő Felségének a' Tsászárnak eleitől fogva gondja volt ezen két Tartomány hódogítására; 's azért bizta reám most Ő Felsége a' Fővezérséget, hogy tartozó hívséggel igyekezzem, hatalmas hadaival, fegyvereinknek 's tulajdon magamnak is hetsületére, különösen pedig ezen Országok legnagyobb javára a' mindenektől óhajtott békességet megszerezni. Addig Scheltuchin Ő Exeja, mint ezen Tartományoknak Praesidense, kinek igazság szeretete és tökéletes jártassága eléggé esmeretes, fog a' megkívánható dolgokról gondoskodni 's el fogja a' békételenséget indítható bajokat igazítani. Ő Exc-jának bölts intézeteitől teljes bizodalommal vigasztaló kimentelt lehet várni."

Magyar Ország.

Budán e' folyó Május 24-kén ment véghez nagy világi és egyházi diszszel a' Budai Görög nem egyesült Püspöknek Méltóságos Sztánkovics István Úrnak beiktatása Ő Felsége részéről a' beiktató Királyi Biztos volt Mélt. Gróf Nádasdy Ferentz Úr Fogaras földének örökös Ura, Tsász. Kir. Kamarás, a' N. M. M. Királyi Helytartó Tanátsnál Tanátsos, 's a' t. A' Papi Rend részéről Erseki Biztos volt Méltós. Putnik Jósef Úr Görög nem egyesült Temesvári Püspök. Reggeli tized fél órakor a' Papi rendből, a' Némességből, Budai Városi Magistrátusból, 's másokból egybegyűlt

kiküldöttség mene-fel a' várba a' sent tisztelt Királyi Biztos Úr' köszöntésére és meghívására. Innen a' Budai Rázt templomba való menetel harangozások, és ágyú dörgések közt tartatott. A' templom előtt a' Királyi Biztos Urat a' sok Papság, a' Temesvári, és beiktatandó Budai Püspök egész ornátusban fogadta, 's ez rövid köszöntő beszéddel idvezlette. Bemenvén a' templomba, a' Királyi Biztos Urat egy arra készült menyezet alá, hol fel volt téve Ő Felségének képe, vezette a' két Püspök.

Ekkoron a' templom' közepére állott a' beiktatandó Püspök, és a' Királyi Biztos Úrnak Actuáriusa T. Bátfai Trifunác Pál Úr a' N. M. Magyar Kamaránál Concipista olvasván Deák nyelven a' kiszabott esküvést, letette a' hitet. Azután ugyan azon Actuárius Úr felolvasta Ő Felségének a' Püspökséget adó Diplomáját. Ez meglévén, egy Plébánus Úr szerbus nyelven olvasta fel a' Károlovitzi Ersek Úrnak a' Püspöknek felszenteléséről szolló Levelét. Ekkoron fontos deák beszédet tartott a' Királyi Biztos Úr a' beiktatandó Püspökhöz, melyre ez szinte deák nyelven ékesen és érdekenyen felelt. Továbbá az Erseki Biztos Putnik Püspök Úr szerbus nyelven szóllott a' Beiktatandóhoz, 's ez arra ugyan azon a' nyelven felelt. Nevezetes volt ezen két utolsó Beszédben az, hogy az Erseki Biztos Úr kijelentette azon való örömét, hogy az új Püspököt Ő tévén Pappá, Apáturrá, mostan mint Püspök társát tisztelheti. Erre a' Beiktatandó a' legfőbb fiú szíves érzéssel felelt, 's a' hallgatókat meleg könnyezésre indította. Ezek meglévén, az új Püspök Urat, széken ültében négy Pap háromszor felemelte, a' nép Eljent kiáltott szint annyiszor, az Éneklők a' szokott Szerbusi felkiáltó szavakat Mnogaja Lyéta, (sok Esztendőkre) zengették, a' harangok kongtak, az ágyúk

durrogatok. Ennek végével a' Kir. Biztos Úr felkelvén székéről, feltett kótsagtolas kalpaggal az új Püspök Urat a' templom közepéről a' Püspöki székbe karon fogvást vezette. A' jelenlévő egy valású Papság sorba ment leborúlással kéz tsokolására az új Püspökének. Ezután az új Püspök számos Assistensekkel nagy Misét mondott: melly alatt kiállott két Diákonus a' templom közepére, 's elmondván az egész Tsászári Királyi Titulust, Ő Felségére Istentől áldást és hosszú életet, egésséget imádkozva kértek.

Ezen innepi szertartáson jelen voltak, számos fő rendű Nagy-Méltóságú, 's Méltóságos Pap és Világi Urak 's Aszszonyságok. Végződván a' Mise, a' Temesvári, a' Budai, és Verseczi (Manojlovics-Maximus) Görög nem egyesült Püspökök, és a' Papság kísérték a' királyi Biztos Urat menyezet alatt harang és ágyú szó között, a' templomból a' Püspöki lakáshoz; innen pedig fel a' várba azon diszszel, mint a' lejövetelkor. Három óraker az ország Házában a' Várban nagy ebédet adott az új Püspök Úr, hol a' templomban jelen lévő Uraságokon kívül igen számos Uri Vendégeket 140 személyre megvendégelt. A' hazai jó borból ittak Ő Felségeért, a' ditső Austria Házért, és a' templomi Éneklők ismét a' Mnogaja Lyétát harmoniásan zengették. Érdemes volt ezen tisztelkedés és inneplés a' Nagy Nádasdiak derek tagjára, áldott Királyunk hív szolgájára, édes Hazánk jó fiára, a' Királyi Biztos Urra, úgy a' Beiktatott jeles elméjü, szelid nemes lelkü Püspökre nézve is.

Budáról. A' folyó h. 25-dikén délelőtti tizedfél óraker kimult a' világból Méltóságos Keresztszegi Gróf Csáky

István Ur, Szepes várának örökös Ura, Ts. R. Kamarás, Kir. Helytartói Tanácsos és Ts. Ns. Szepes Vármegyének Örökös és valóságos Fő Ispánya, tüdő nyavalyában, életének 41-dikesztendejében. Mindenek kik a' Boldogúlnak, nemes gondolkozását, buzgó hazafijúságát és emberszerető szívét közelebről esmerték, fájdalommal fogják megérteni illy idejekorán történt halálát. A' Fejedelem benne egy hív hazapolgárt és hasznos munkásságú tisztviselőt; a' Haza nagyra menendő oszlop embert és jó hazafit; a' régiségéről híres Csáky nagy törzsökös Familia méltó nemes tagját, keseredett Özvegye született Gróf Lazanky Aszszony és hátra hagyott öt árvái pedig a' legjobb nevelő atyát veszítették el. Hídeg tetemei 27-dikben, végső rendelkezése szerént, a' várnak közönséges temetőhelyén temették el.

A' pénz folyamata Június 1-ső napján; közép áru:
 A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 11/16
 Az 1820-béli sorsosok, 162 4/5
 Az 1821-béli hasonlók, 125 5/8
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, — — for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 112 forinton Conv. Pénzben.

Béts. Felsőégi meghatározás szerént a' f. Június hónapban minden félezemlyét és kenyert nagyobbra tartoznak a' kenyérsütők szakasztani és sütni, kiszabott áron, mint a' mekkorák a' múlt hónapban voltak. A' marha hús fontja 3 ezüst, vagyis 20 váltó Krajtzáron meg-hagyatott.

Igazítás. M. H. 43 Sz. 348 oldal. Oláh helyett Olasz olvastassék.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' a , e f , Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro. 742)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)